

Eriävä mielipide

Kaupunginhallituksen kokous 7.10.2024 asia n:o 5

Suomen perustuslain 11.6.1999/731 2 §:n mukaan kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava lakia tarkoin.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan toimivalta käy yksiselitteisesti ilmi kuntalaista ja kaupungin hallintosäännöstä. Kuntalain 10.4.2015/410 40 §:ssä säädetään kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä, että kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista yhteistyötä, jota kunnanhallituksen tehtävien toteuttaminen edellyttää ja kunnanhallituksen puheenjohtajan muista tehtävistä määrätään hallintosäännössä.

Loviisan kaupungin hallintosäännössä ei myöskään ole kaupunginhallituksen puheenjohtajalle määritelty ja annettu toimivaltaa tehdä ja allekirjoittaa itsenäisesti minkäänlaisia sopimuksia.

Kuntalain 38 §:ssä määrätään, että kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Siten kaupunginjohtajan esimiehenä toimii kaupunginhallitus eikä sen puheenjohtaja. Tiedossa ei ole myöskään ylemmän oikeusasteen ennakkopäätöstä, jonka perusteella on olemassa sellainen oikeuskäytäntö, että kunnanhallituksen puheenjohtaja voi oman harkintansa perusteella ottaa itselleen sellaisia tehtäviä, joista ei ole määrätty kuntalain tarkoittamalla tavalla hallintosäännössä. Siten katson, että kaupunginhallituksen puheenjohtaja Isotalo on ylittänyt asiassa toimivaltansa.

Asian kokouskäsittelystä ja siinä sovellettavia säännöksiä

Valtuuston kokousta lukuun ottamatta asioista päätetään yleensä viranhaltijan esittelystä. Valmistelun perusteella esittelijän velvollisuus on tehdä päätösehdotus asian ratkaisijalle. Päätösehdotuksessa esittelijän on otettava asiallinen kanta päätettävänä olevaan asiaan. Päätösehdotuksen on oltava sellainen, että toimielin voi hyväksyä sen päätökseksi ("ehdotus hyväksyttiin"). Esittelijän päätösehdotuksen puuttuminen on yleensä muotovirhe.

Loviisan kaupungin hallintosäännön 152 §:ssä säädetään, että asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimielimelle päätösehdotuksen. Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus).

Loviisan kaupungin hallintosäännön 156 §:ssä säädetään, että jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimitelimen päätökseksi. Jos puheenjohtaja toteaa toimitelimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimitelimen päätökseksi.

Kuten Loviisan kaupunginhallituksen pöytäkirjasta (05.02.2024 § 40) käy ilmi, niin esittelijä ei ole tehnyt pohjaehdotusta sopimuksen (Sopimus työvelvoitteen päättämisestä, kaupunginjohtajan virkasuhde) hyväksymisestä, vaan ainoastaan tiedoksi merkitsemisestä. Siten kaupunginhallitus ei ole asianmukaisesti käsitellyt ja hyväksynyt sopimusta sekä sen ehtoja. Asiassa ei ole noudatettu kaupungin hallintosäännön 152 §:n ja 156 §:n määräyksiä.

Kaupunginhallitus on myös jättänyt huomiotta, että Loviisan kaupungin puolesta sopimuksen allekirjoittaneella kaupunginhallituksen puheenjohtaja Isotalolla ei ollut oikeutta neuvotella sopimuksen sisällöstä eikä toimivaltaa hyväksyä ko. sopimusta sen ehtoineen jo 3 päivää ennen kaupunginhallituksen kokousta. Puheenjohtaja Isotalolla ei myöskään ollut kaupunginhallituksen toimeksiantoa toimia kaupungin puolesta jonkinlaisena sopimusneuvottelijana, koskien sopimukseen (varsinaiseen johtajasopimukseen kuulumattomia) liittyviä ehtoja mm. työvelvoitteesta vapauttamisesta ja virkavapaudesta.

Huomattava seikka on, että kaupunginhallituksessa käsitellyn asian (05.02.2024/Pykälä 40) valmistelija on henkilöstöpäällikkö Grönholm eikä puheenjohtaja Isotalo, joka kuitenkin osallistui asian käsittelyyn esittelijänä.

Asianmukainen ja kaikki asiassa sovellettavat säädökset täyttävä menettely olisi ollut, että kaupunginhallitus valtuuttaa esimerkiksi kaupunginhallituksen puheenjohtajan tai puheenjohtajiston neuvottelemaan kaupunginjohtajan kanssa sopimuksen ehdoista, jonka jälkeen syntynyt sopimusehdotus esitellään hallitukselle. Käsiteltyään ja hyväksytyään sopimuksen kaupunginhallitus valtuuttaa hallituksen puheenjohtajan allekirjoittamaan sopimuksen.

Kaupunginhallituksen kokouksen 7.10.2024 asia nro 5 käsittelyssä esille tulleet säännösten vastaiset menettelyt ja toimet hyväksyneet kaupunginhallituksen jäsenten lisäksi myös esittelijä kantaa vastuun syntyneestä päätöksestä, sillä perustuslain 118 §:n mukaan esittelijä on päätöksentekijänä vastuussa siitä, mitä hänen esittelystään on päätetty.

Loviisassa 8.10.2024

Kari Hagfors, kaupunginhallituksen jäsen